

LUXEMBOURG

ПЪРВОИНСТАНЦИОНЕН СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE PRIMERA INSTANCIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SŮD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
GERICHT ERSTER INSTANZ DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMISE ASTME KOHUS
ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF FIRST INSTANCE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
TRIBUNAL DE PREMIÈRE INSTANCE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT CHÉADCHÉIME NA GCÓMHPHOBAL EORPACH
TRIBUNALE DI PRIMO GRADO DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANČES TIESA

EUROPOS BENDRIŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
Az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságá
IL-QORTI TAL-PRIMISTANZA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
GERECHT VAN EERSTE AANLEG VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
SĄD PIERWSZEJ INSTANCIJ WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE PRIMEIRA INSTÂNCIA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKÝCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT

Pressi- ja teabeosakond

PRESSITEADE nr 76/09

23. september 2009

Esimese Astme Kohtu otsused kohtuasjades T-183/07 ja T-263/07

Poola vs. komisjon

Eesti vs. komisjon

ESIMISE ASTME KOHUS TÜHISTAB KOMISJONI OTSUSED POOLA JA EESTI RIIKLIKE KASVUHOONEGAASIDE SAASTEKVOOTIDE JAOTUSKAVADE KOHTA

*Kehtestades jaotuskavade kontrollimisel eraldatavate saastekvootide ülempiiri, ületas komisjon
talle antud pädevust*

2003. aasta direktiiviga¹ loodi ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem, mille eesmärk on vähendada tulemuslikult ja majanduslikult tõhusalt kasvuhoonegaaside heitkoguseid. Direktiiv näeb ette, et iga viieaastase ajavahemiku kohta töötab iga liikmesriik välja siseriikliku kava (edaspidi „jaotuskava”), milles esitatakse nende kvootide üldkogus, mida kavatakse kõnealuseks ajavahemikuks eraldada, ja kuidas neid eraldada. Kava peab põhinema objektiivsetel ja läbipaistvatel kriteeriumidel, sealhulgas direktiivis loetletud kriteeriumidel, võttes nõuetekohaselt arvesse üldsuse märkusi. Kava avaldatakse ja sellest teatatakse komisjonile ja teistele liikmesriikidele. Komisjon võib kava või selle mõne aspekti tagasi lükata põhjusel, et see ei vasta direktiivis loetletud kriteeriumidele. Liikmesriik otsustab selleks ajavahemikuks eraldatavate saastekvootide üldkoguse ja algatab menetluse nende kvootide eraldamiseks iga käitise käitajale üksnes juhul, kui komisjon kavandatavad muudatused heaks kiidab.

Eesti ja Poola esitasid 2006. aastal komisjonile oma jaotuskavad ajavahemiku 2008–2012 kohta. Komisjon tuvastas kahes 2007. aasta otsuses, et kõnealused jaotuskavad ei ole direktiivi kriteeriumidega kooskõlas ja otsustas, et iga-aastaseid saastekvootide üldkoguseid tuleb vähendada vastavalt 26,7%² ja 47,8%³ võrra võrreldes üldkogustega, mida need kaks liikmesriiki kavandasid eraldada.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, lk 32; ELT eriväljaanne 15/07, lk 631), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta direktiiviga 2004/101/EÜ (ELT L 338, lk 18).

² 284,648332 miljonilt tonnilt süsinikdioksiidi ekvivalendilt 208,515395 miljonile tonnile süsinikdioksiidi ekvivalendile aastas.

Seejärel esitas esiteks Poola, keda toetasid Ungari, Leedu ja Slovakkia, ning teiseks Eesti, keda toetasid Leedu ja Slovakkia, komisjoni neid puudutava otsuse peale tühistamishagi; komisjoni toetas Ühendkuningriik.

Pädevuse ületamine

Esimese Astme Kohus tõdeb kõigepealt, et ainult liikmesriik on pädev esiteks välja töötama riikliku jaotuskava, milles ta teeb ettepaneku selles direktiivis määratletud kasvuhooonegaaside heitkogustega seonduvate eesmärkide saavutamiseks ja mille ta teeb komisjonile teatavaks, ning teiseks tegema lõplikud otsused, millega määratakse kindlaks igal viie aasta pikkusel perioodil jaotatavate saastekvootide üldkogus ja selle üldkoguse jaotamine ettevõtjate vahel. Sellega seoses rõhutab Esimese Astme Kohus, et liikmesriikidel on tegutsemisruum, et otsustada, millist meetodit jaotuskava väljatöötamisel kasutada.

Komisjonil seevastu on jaotuskava kontrollimise pädevus, mis on rangelt piiritletud. Komisjonil on seega pädevus kontrollida liikmesriigi esitatud jaotuskava kooskõla direktiivis loetletud kriteeriumidega ja põhistatud otsusega see kava tagasi lükata põhjusel, et kava ei vasta nendele kriteeriumidele ja sätetele.

Seejärel leiab Esimese Astme Kohus sisuliselt, et kuna komisjon lükkas jaotuskava tagasi niisugusele argumentatsioonile tuginedes, mis seisneb vaid viites kahtlustele Eesti ja Poola kasutatud andmete usaldusväärsuses, siis on komisjon rikkunud õigusnormi.

Lisaks, kui komisjon otsustab esitatud jaotuskava tagasi lükata, ei saa ta kõrvale jätta kõnealuses jaotuskavas sisalduvaid andmeid, et need enda hindamismeetodi alusel saadud andmetega asendada. Väites, et võrdse kohtlemise põhimõttest lähtudes on komisjon kohustatud kõikide liikmesriikide jaotuskavade puhul valima ja kohaldama sama hindamismeetodit, et saavutada direktiiviga taotletav eesmärk, eiras komisjon direktiiviga liikmesriikidele antud tegutsemisruumi.

Esimese Astme Kohus märgib, et kui komisjonil lubatakse kasutada sama jaotuskava hindamismeetodit kõigi liikmesriikide puhul, tähendaks see seda, et talle antaks mitte ainult tõeline ühtlustamispädevus saastekvootide kauplemise süsteemi raames, vaid ka keskne osa jaotuskavade väljatöötamisel. Ent seadusandja ei ole direktiivis komisjonile jaotuskavade kontrollipädevuse raames andnud ei sellist ühtlustamispädevust ega kesket osa.

Samuti on iga liikmesriigi ja mitte komisjoni kohustus otsustada kooskõlas direktiiviga välja töötatud jaotuskava põhjal vastavaks ajavahemikuks eraldatavate saastekvootide üldkogus, algatada nende kvootide eraldamine iga käitise käitajale ning võtta vastu otsus nende kvootide eraldamise kohta. Järelikult asus komisjon praktiliselt liikmesriikide asemele, kui ta kehtestas vaidlustatud otsustes saastekvootide ülempiiri, mille ületamise korral peetaks jaotuskava hindamiskriteeriumidega vastuolus olevaks. Niisiis sekkutakse selliste otsustega ainupädevusse, mille direktiiv liikmesriikidele annab, et otsustada saastekvootide üldkogus, mida liikmesriigid eraldavad igal viie aasta pikkusel ajavahemikul alates 1. jaanuarist 2008.

Põhjendamiskohustuse rikkumine

Esimese Astme Kohus märgib Poolat puudutavas osas, et komisjon on kohustatud oma kontrollipädevust teostades selgitama, mil moel on liikmesriigi poolt jaotuskava väljatöötamisel kasutatud meetmed tema arvates vastuolus direktiivi kriteeriumidega. Sellega seoses on seadusandja soovinud rõhutada põhjendamiskohustust, mis lasub komisjonil jaotuskava tagasilükkamise otsuse vastuvõtmise korral. Käesolevas asjas ei ole komisjon temal lasuvat tõendamiskoormist arvestades esitanud vaidlustatud otsuses ühtegi asjaolu, mis võimaldaks

³ 24,375045 miljonilt tonnilt süsinikdioksiidi ekvivalendilt 12,717058 miljonile tonnile süsinikdioksiidi ekvivalendile aastas.

piisavalt mõista, mil moel olid Poola kasutatud majandusanalüüsi valik ja andmed vastuolus ühenduse õigusega.

Hea halduse põhimõtte rikkumine

Eesti heidab oma hagi komisjonile ette seda, et viimane leidis vaidlustatud otsuses, et Eesti jaotuskava oli direktiiviga vastuolus, kuna tema poolt vastavalt komisjoni 2006. aasta otsusele⁴ koostatud „reservsaastekvoote” ei lisatud eraldatavate saastekvootide üldkogusesse. Neil asjaoludel otsustas Esimese Astme Kohus, et toimiku materjale ei näi olevat võimalik ühitada järeldusega, millele komisjon jõudis vaidlustatud otsuses ja mille kohaselt ei ole kõnealustes reservides sisalduvaid saastekvoote lisatud eraldatavate saastekvootide üldkogusesse. Esimese Astme Kohus leiab, et komisjon ei ole sobival viisil uurinud Eesti esitatud jaotuskava ja ta on järelikult rikkunud hea halduse põhimõtet.

Sellest tulenevalt **tühistab Esimese Astme Kohus komisjoni otsused Poola ja Eesti jaotuskavade kohta.**

MÄRKUS: Esimese Astme Kohtu otsuse peale võib kahe kuu jooksul selle teatavakstegemisest esitada apellatsioonkaebuse Euroopa Ühenduste Kohtule; apellatsioonkaebuse võib esitada üksnes õigusküsimustes.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtule siduv.

Kättesaadav järgmistes ametlikes keeltes: BG FR EN ET DE CS ES EL HU IT NL PL RO SK SL

Kohtuotsuse täistekst on Euroopa Kohtu veebileheküljel

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=ET&Submit=rechercher&numaff=T-183/07>

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=ET&Submit=rechercher&numaff=T-263/07>

Üldjuhul on kohtuotsuse tekst kättesaadav alates selle kuulutamise päeva kella 12.00-st (Kesk-Euroopa aja järgi).

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler

Telefon (00352) 4303 3127, faks (00352) 4303 3656.

Pildid kohtuotsuse kuulutamisest on kättesaadavad agentuuri „Europe by Sattelite” kaudu.

Teenust pakub Euroopa Komisjoni pressi- ja teabepeadirektoraat.

L-2920 Luxembourg, telefon (00352) 4301 35177, faks (0032) 4301 35249.

või B-1049 Brüssel, telefon (0032) 2 2964106, faks (0032) 2 2965956

⁴ Komisjoni 13. novembri 2006. aasta otsus 2006/780/EÜ kasvuhoonegaasi heitkoguste vähendamise topeltarvestamise vältimise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemi raames seoses Kyoto protokolliga kohaste projektiteetmetega (ELT L 316, lk 12).